

ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

OTİZM
E-BÜLTEN
ÖZEL SAYI

OTİZMİN
FARKINDAYIZ
ÇÖZÜMDE
BİR ARADAYIZ

ÖNSÖZ

Genel Müdürlüğümüz, engellilerin ayrımcılığa uğramadan insan haklarından yararlanarak toplumsal hayatın tüm alanlarına katılımı hedefiyle çalışmalar yapmaktadır.

Engel gruplarının farklılaşan ihtiyaçlarına yönelik çalışmaların yapılmasının önemini farkındayız. Bu nedenle; otizmli bireylere yönelik olarak hazırlanan ilk Eylem Planını yürürlüğe koyduk.

“Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı (2016-2019)” Bakanlığımız koordinasyonunda ve ilgili kurumlar sorumluluğunda yürütülmektedir.

Bu alanda üzerimize düşen görevin önemini bilinciyle son yıllarda başta Bakanlığımız olmak üzere, Eylem Planının yol göstericiliğinde otizmli bireyler ve ailelerine yönelik erken tanılama, sağlık hizmetlerine erişim, özel eğitim, toplumsal yaşama katılım, bakım, aile bilgilendirme ve farkındalık alanlarında diğer ilgili kurumlarla birlikte öncü çalışmalar yapmaktayız ve bu alandaki çalışmalarını koordine etmekteyiz.

Otizmli bireye sahip ailelerin kendilerine vakit ayırabilmesi ve aynı zamanda otizmli bireylerin bağımsız yaşam becerisine destek sağlamak üzere gündüzlü hizmet merkezlerini artırma anlayışını hayata geçirdik.

Otizmli bireyler ve ailelerinin yaşam kalitelerini artırmak ve toplumsal yaşamın her alanında yer alabilmelerini sağlamak için çalışmalarımız sürecektir.

Uzm. Dr. Orhan KOÇ

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

Otizm Nedir?	1
Bebeğinizde Otizm Spektrum Bozukluğu Olabilir mi?	2
Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı (2016/2019).....	3
Otizm Eylem Planı Yapılmasına Neden İhtiyaç Duyuldu?.....	4
Otizm Eylem Planı Kapsamında Hangi Çalışmalar Yapıldı?	5
• Bakanlığımızca Yapılan Çalışmalar	5
• Sağlık Bakanlığınca Yapılan Çalışmalar	6
• Milli Eğitim Bakanlığınca Yapılan Çalışmalar	7
• Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığınca Yapılan Çalışmalar.....	9
Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı	10
Bakanımız Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK'un Otizmli Müzik Dehası Buğra ÇANKIR'la Görüşmesi	12
İstanbul Otizm Gönüllüleri Derneğinin Genel Müdürümüz Uzm. Dr. Orhan KOÇ'u Ziyareti	13
"Kritik Otizm Müdahale Hizmet Merkezi" Kurulmasına Yönelik Değerlendirme Toplantısı.....	14
Engelli Bireylere Yönelik Gündüzlü Bakım Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması Çalıştayı.....	15
2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü ve Nisan Ayı Otizm Farkındalık Etkinlikleri.....	16
• Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Afyonkarahisar Programı	17
• İl Müdürlüklerimizin 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü Etkinlikleri	19
• İllerimizdeki Etkinliklerden Görseller	22
• Sağlık Bakanlığının Otizm Spektrum Bozukluğu Nisan Ayı Farkındalık Faaliyetleri.....	47
• Milli Eğitim Bakanlığının Otizm Spektrum Bozukluğu Nisan Ayı Farkındalık Faaliyetleri.....	53

OTİZM NEDİR?

Otizm spektrum bozukluğu (OSB); dünyada ve Türkiye’de artan yaygınlık oranlarıyla dikkat çeken ve her toplumda görülen özel bir gruptur. Zihinsel yetersizlikten sonra çocuklarda en sık rastlanan nöro- gelişimsel yetersizliktir. Buna ek olarak; akademik ve uygulamaya dönük çalışmaların diğer engel gruplarına göre daha geç tarihsel döneme rastladığı bir gruptur.

Otizm spektrum bozukluğu; genel olarak belirtileri yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan ve yaşam boyu devam eden; etkileşim ve iletişim alanında belirgin gecikme, sapma ve kısıtlayıcı ilgi alanları ile kendini gösteren karmaşık gelişimsel bir bozukluk olarak tanımlanır.

Otizm spektrum bozukluğu, dünyada uzun bir dönem zihinsel engel ve/veya ruhsal-duygusal bozukluk kategorisinde değerlendirilmiş, 2013’te Amerika Birleşik Devletleri’nde geliştirilen DSM 5 (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM–5) tanı kriterine göre yaygın gelişimsel bozukluklar çatısı altında birleştirilerek tek bir otizm spektrum bozukluğu tanısı kullanılmaya başlanmıştır.

ABD’de otizm spektrum bozukluğu görülme sıklığı tanının geliştirildiği ilk dönemde on binde bir iken ABD “Hastalıkları Kontrol Etme ve Önleme Merkezi”nin 2012 verilerine göre 88’de 1 olarak belirlenmiştir. Günümüzde ise OSB’nin her 68 çocuktan birini etkilediği; erkek çocuklarında görülme sıklığının kız çocuklarından 4 kat daha fazla olduğu ancak genelde kız çocuklarında daha ağır seyrettiği belirtilmiştir.

Otizmin nedeni; kesin olarak bilinmemekle birlikte biyolojik, genetik ve çevresel faktörlerin neden olduğu düşünülmektedir.

BEBEĞİNİZDE OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLABİLİR Mİ?

Bebek;

- 1-2 aylıkken göz göze bakmıyorsa
- Annenin güldürmesine tepki vermiyorsa
- 6 aylıkken annesinin gösterdiğine bakmıyorsa
- Ce-e oyununa tepkisi yoksa ve çevresindeki insanlara ilgi göstermiyorsa

otizm spektrum bozukluğu olabilir.

Bebek 12-24 aylıkken;

- 12 aylık olmasına rağmen "bay bay" yapmıyorsa
- 12 aylık olmasına rağmen tek kelimeden oluşan anlamlı ifadeler kullanamıyorsa
- 24 aylıkken 2 kelimelik cümleler kuramıyorsa
- Adı söylendiğinde tepki vermiyorsa
- Göz kantağı kurmakta güçlük çekiyorsa
- Donuk bir yüz ifadesi varsa
- Kucaklanmaya ve dokunulmaya karşı isteksizse

otizm spektrum bozukluğu olabilir.

Otizm şüphesi bulunuyorsa zaman kaybetmeden gerekli bilgi ve yönlendirme için aile hekimine; tanılama için ise çocuk ve ergen psikiyatristi olan bir hastaneye başvurunuz.

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERE YÖNELİK ULUSAL EYLEM PLANI (2016/2019)

“Otizm Spektrum Bozukluğu Ulusal Eylem Planı (2016-2019)” Yüksek Planlama Kurulu’nun 13.4.2016 tarih ve 2016/8 sayılı kararı ile onaylanmış, 3 Aralık 2016 tarih ve 29907 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

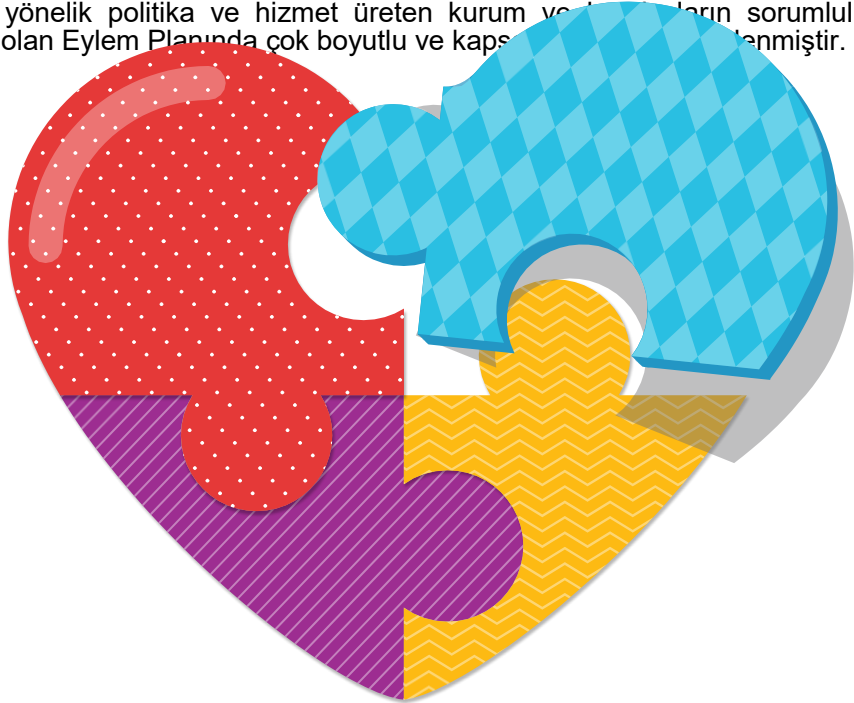
Eylem Planı 3 Aralık 2016’da “Dünya Engelliler Günü Etkinliği” kapsamında düzenlenen tanıtım toplantısı ile kamuoyu ile paylaşılmıştır. Eylem Planı, engel gruplarına ve otizmlili bireylere yönelik olarak hazırlanan ilk Eylem Planı olma özelliği taşımaktadır.

Planda **6 öncelikli alan ve 26 tedbir** belirlenmiştir. Bu alanlar:

1. Farkındalık Çalışmaları ve Kurumlar Arası İşbirliği
2. Erken Tanı, Tedavi ve Müdahale Zincirinin Kurulması
3. Ailelere Yönelik Hizmetlerin Geliştirilmesi
4. Eğitsel Değerlendirme, Özel Eğitim, Destek Eğitim ve Rehabilitasyon Hizmetlerinin Geliştirilmesi
5. İstihdam Süreçleri ve Çalışma Hayatı
6. Sosyal Hizmet, Sosyal Yardım ve Toplumsal Yaşama Katılım

Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen Eylem Planında Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının sorumluluğu bulunmaktadır. Eylem Planına ilişkin Bakanlığımız ve diğer sorumlu kurumların çalışmalarının izleme ve değerlendirmesi sürdürülmektedir.

Otizmlili bireylere yönelik politika ve hizmet üreten kurum ve kuruluşların sorumluluğunu içeren çok paydaşlı bir yapıya sahip olan Eylem Planında çok boyutlu ve kapsamlı çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

OTİZM EYLEM PLANINA NEDEN İHTİYAÇ DUYULDU?

Engelli bireylerin hayatın her alanında yer almalarını sağlamak ve önlerindeki engelleri ortadan kaldırmak için "hak temelli" hizmet anlayışı ile aile ve insan odaklı bakış açısına özel bir önem verilmektedir.

Ülkemizde 2002 yılından bu yana engelli bireylerin yaşam kalitesinin artırılması ve sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. 2005 yılında ülkemizde Engelliler Hakkında Kanun çıkarılarak; sağlık, bakım, istihdam, eğitim gibi alanlarda ve engelli hakları konusunda insan hakları yaklaşımı benimsenmiştir. Aynı Kanun 2014 yılında güncellenmiş ve hak temelli bakış açısı genişletilmiştir.

Mevzuatımızda yapılan köklü değişiklikler, sosyal destekler ve teşviklerle artan hizmet çeşitliliğinin sonucu olarak engellilerin hayatın her alanına etkin katılımı kolaylaştırılmış; özel eğitim, istihdam ve sosyal hayata katılım alanlarında yer alan engelli bireylerin sayısı artarak bakım ve bakım destek hizmetleri geliştirilmiş ve çeşitlendirilmiştir. Bununla birlikte bazı engel gruplarına yönelik olarak özel çalışmaların yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Dünyadaki gelişmelerle eş zamanlı olarak 2013 yılında ülkemizde de Bakanlığımız öncülüğünde ilgili STK'lar, kurumlar ve üniversitelerin etkin katılımıyla otizmli bireylere yönelik Eylem Planı Taslağı hazırlanmış ve kamuoyuyla paylaşılmıştır.

İlgili tarafların katılım ve işbirliğiyle Eylem Planı Taslağına son şekli verilerek 3 Aralık 2016 tarihinde "Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı (2016/2019)" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Eylem Planı, Bakanlığımızın engel gruplarına ve özelden de otizm konusuna verdiği önem ve çabanın önemli sonucudur. Eylem Planı, çalışmaların ulusal düzeyde, ilgili kurum ve kuruluşların işbirliğiyle yapılması, program ve model önerilerinin bütüncül olarak değerlendirilmesi, bu alandaki hizmetlerin etkin, verimli, kaliteli, erişilebilir, kapsamlı ve sürdürülebilir olmasını sağlamaya dönük olması açısından önemlidir.

EYLEM PLANI KAPSAMINDA HANGİ ÇALIŞMALAR YAPILDI?

Bakanlığımız ve Eylem Planından sorumlu kurumlarca **Eylem Planı taslak döneminde ve Plan yürürlüğe girdikten sonra** çok sayıda çalışma/proje ve faaliyet yapılmıştır.

BAKANLIĞIMIZCA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Bakım Hizmetleri ve Gündüzlü Merkezler:

• Yatılı bakım hizmetleri kapsamında 495 bakım merkezinde 25.773 engelli bireye bakım hizmeti, 38 ilde toplam 48 merkezde gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmeti verilmektedir.

• 25-26 Mart 2019'da "Gündüzlü Bakım ve Rehabilitasyon Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması Çalıştayı" yapılmıştır.

• Afyonkarahisar'da otizmli bireylere özel gündüzlü bakım merkezi açılmış olup sadece otizmli bireylere yönelik gündüzlü bakım ve rehabilitasyon merkezlerinin yaygınlaştırılmasına çalışılmaktadır.

• Gündüzlü bakım ve rehabilitasyon merkezlerimizden haftada 16 saat yararlanan otizmli bireylerin yararlanma süreleri 40 saate çıkarılmıştır. Gündüzlü bakım hizmetlerinde belirli bir saatte evlerinden alınarak belirli bir saatte ailelerine teslim edilmek üzere servis dahil tüm hizmetler devletçe karşılanmaktadır. Gündüzlü bakım hizmetlerinde engelli bireyin zihinsel ve kişisel gelişimine katkı sağlayacak programlar uygulanmaktadır.

• "Bakım Evlerindeki Otistik Çocuklar İçin Rehabilitasyon Modeli Oluşturulması" Projesi ile engelli bakım alanındaki personelimize hizmet içi eğitimler gerçekleştirilmiştir.

İl Müdürlüklerinde Yapılan Çalışmalar:

• 81 ilimizde ilgili vali yardımcısı başkanlığında İl Müdürlüklerimizin koordinasyonunda o ilde Eylem Planının tedbirlerinin hayata geçirilmesinden sorumlu kurumların katılımıyla "İl Otizm Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Komisyonları" oluşturulmuş, bu kapsamda illerde sivil toplum kuruluşları ve kamu kurumları arasında işbirliği güçlendirilmiştir.

• İl Müdürlüklerimiz ve Sosyal Hizmet Merkezlerimiz bünyesinde kurulan "Otizm Masası"nda ailelere ihtiyaç duydukları konularda danışmanlık ve bilgilendirme hizmeti verilmektedir.

• 325 Sosyal Hizmet Merkezinde meslek elemanlarımız aracılığıyla evlilik öncesi danışmanlık ve ebeveyn eğitimi verilmeye başlanacaktır.

Farkındalık Çalışmaları:

• Toplam 12 ilde 4362 kişiye ulaşarak "Otizm Spektrum Bozukluğu Farkındalık ve Bilgilendirme Seminerleri Projesi" gerçekleştirilmiştir.

• Her yıl 2 Nisan ve Nisan ayı boyunca kamu ve radyo spotları yayımlanmış, kampanyalar düzenlenmiş, çok sayıda farkındalık etkinliği gerçekleştirilmiştir.

• Bakanlığımız ve Kültür Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü işbirliğinde otizm temalı "Farkındalıkta mıyız? Kısa Film Yarışması Projesi" gerçekleştirilmiştir.

Yayınlar:

• Bakanlığımızca hazırlanan, basımı, dağıtımı yapılan çok sayıda otizm alanındaki yayın ile ilgili tüm taraflar ve ailelerin ihtiyaç duyduğu bilgilendirme ve eğitim materyali eksikliği giderilmiştir. “Otizm Spektrum Bozukluğu Alanyazın Kitabı”, “Aile Bilgilendirme Rehberi” ile “Otizm Spektrum Bozukluğu Gösteren Bireylerle Etkileşen Bakım Personeli, Eğitici ve Ailelerin Eğitim Programı” yayınlarını hazırlayarak ve basımını gerçekleştirerek 81 ilde hedef kitleye dağıtımını yapmıştır.

Raporlamada Yönetmelik Değişikliği:

• “Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik” ve “Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik” 20.02.2019 tarihli ve 30692 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Raporlarda belirtilen “çok ileri düzeyde özel gereksinim”, “belirgin özel gereksinim” ve “özel koşul gereksinimi var” koşulunu sağlayan özel gereksinime sahip her çocuk bakım hizmetinden yararlanmak için başvuru yapabilecektir. Bu kapsamda otizmliler de yer almaktadır. Geçmişte %90 ve üzeri engellilik oranına sahip engelli bireylerin yararlandığı ÖTV istisnası ile araç alımından bu Yönetmelikle “özel koşul gereksinimi var” olarak belirlenen otizmliler de yararlanabilecektir.

Korumalı İşyerleri:

• Gaziantep, Konya, Manisa ve Sakarya’da kurulan otizmliler için de yararlandığı 9 adet korumalı işyerinde engelli bireylerimiz istihdama katılabilmektedir. Korumalı işyerlerinde istihdam edilen her engelli ve her ay için işverene 2019 yılı ilk altı aylık dönemde 720 TL mali destek sunulmaktadır.

SAĞLIK BAKANLIĞINCA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Otizm Spektrum Bozukluğu Tarama ve Takip Programı:

• Sağlık bilgi sistemlerine veri gönderimi yapan sağlık hizmet sunucuları üzerinden yapılan sorgulamada Otizm tanısı alan birey sayısı toplam 107.834 (tekil kişi bazlı) olarak belirlenmiştir.

• Erken tanı, tedavi ve müdahale zincirinin kurulması amacıyla, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından “Otizm Spektrum Bozukluğu Tarama ve Takip Programı” oluşturulmuştur. Program kapsamında İl Sağlık Müdürlükleri bünyesinde, ruh sağlığı birim/şubelerinde belirli personel ve kamu/üniversite hastanelerinde görev alan çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanları işbirliğinde ekipler kurulmuştur.

• Söz konusu programda, Ruh Sağlığı Dairesi Başkanlığınca hazırlanan eğitim modeli çerçevesinde, çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanları tarafından, aile hekimi ve aile sağlığı elemanlarına yüz yüze eğitimler düzenlenmekte, aile hekimleri tarafından taramalar yapılmakta, riskli olgular koordinasyon ekipleri aracılığıyla çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanına yönlendirilmekte ve takipleri yapılmaktadır. Birinci basamakta tespit edilen riskli olguların muayenesi için hastanelerde belirli günler ayrılmış olup, randevularının alınması koordinasyon ekiplerince sağlanmakta ve mümkün olan en kısa sürede poliklinik hizmeti sunulmaktadır.

• 2017-2018 yılları arasında çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanları tarafından, 25.557 aile hekimi ve 18.859 aile sağlığı elemanına program kapsamında eğitim verilmiştir. 2018 yılında, 326.653 kız 338.963 erkek olmak üzere 667.323 çocuk, aile hekimleri tarafından otizm yönünden değerlendirilmiştir. 15.087 çocuk ileri değerlendirme için çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanına yönlendirilmiştir. Ayrıntılı değerlendirme amacıyla yönlendirilen çocuklardan hastaneye başvuranlar arasında 805 çocukta otizm, 998 çocukta ise farklı bir tanı durumu tespit edilip, erken tanı ve tedavi hizmetlerinden yararlanması sağlanmıştır.

Sağlıklı Hayat Merkezlerinde Verilen Hizmetler:

• Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan "Sağlıklı Hayat Merkezleri"nde çocuk gelişimci, psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından psikososyal destek hizmetleri yürütülmektedir. Otizm tanısı alan çocuklar ve ailelerini de kapsayan bu hizmet modelinin içinde değerlendirme, yönlendirme, psikoeğitim, sos- yal hizmet müdahalesi ve grup çalışmaları yürütülmektedir.

Farkındalık Çalışmaları:

• 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü münasebetiyle Nisan ayı başta olmak üzere tüm yıl boyunca yurt genelinde çeşitli farkındalık faaliyetleri düzenlenmekte ve sağlık personelinin, çocuk alanında çalışan diğer meslek gruplarının ve anne-babaların farkındalık düzeylerinin artırılmasına yönelik eğitimler yapılmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü(WHO), AB İnsani Yardım ve Sivül Koruma Genel Müdürlüğü (ECHO) ve Sağlık Bakanlığı iş birliğinde, geçici koruma altındaki bireylere yönelik sağlık hizmetlerinin sunulduğu Göçmen Sağlığı Merkezlerinde çalışan sağlık personeline otizm farkındalık eğitimleri verilmeye devam etmektedir. Farkındalık eğitimleri kapsamında 2016 yılından bu güne 74.103 sağlık personeli olmak üzere toplam 228.964 kişiye ulaşılmıştır.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINCA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Farkındalık Çalışmaları:

• İl bazında eğitimin niteliğinin artırılması, etkin iletişim ve koordinasyonun sağlanması amacıyla 81 ilden özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinden sorumlu il müdür yardımcısı/şube müdürü ile şeflerin katılımı ile 168 kişilik çalıştay düzenlenmiştir.

• Anadolu imam hatip liseleri ile imam hatip ortaokullarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin velilerine yönelik seminer konuları arasına özel gereksinime sahip bireyler için farkındalık konusu eklenmiştir.

Eğitsel Tanılama:

• Rehberlik ve araştırma merkezlerinde sunulan eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetinin kalitesinin artırılması amacıyla bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetlerinde kullanılan formlar güncellenmiş; kazanımların ve materyallerin uygulama yönergeleri hazırlanarak kılavuz kitaplar oluşturulmuştur. Ekim 2018'de RAM'lara dağıtımı yapılmıştır.

• Mayıs 2018'de başlayan destek eğitim programlarının güncellenme çalışması devam etmektedir.

• Özel Eğitime İhtiyacı Olan Çocukların Ailelerine Yönelik Aile Eğitimi Kurs Programı (0-18 Yaş Çocuğu Olan Ailelere) içine özel gereksinimli çocuğa sahip ailelere yönelik modüller hazırlanarak eklenmiştir.

Öğrenci Eğitimi:

• 195 özel eğitim okulu ve 7 Rehberlik ve Araştırma Merkezi açılmıştır.

• "Özel Eğitim Sınıfları ile Destek Eğitim Odalarının Fiziki Koşulları ve Eğitim Materyallerinin Standartlaştırılması" çalışması tamamlanmış olup yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir.

• Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri bünyesinde otizm spektrum bozukluğu olan bireylere yönelik Anadolu Meslek Programı (AMP) meslek alanlarında özel eğitim sınıfları oluşturulmaktadır. Talepler doğrultusunda AMP özel eğitim sınıflarının açılmasına devam edilecektir.

• Otizm spektrum bozukluğu olan bireylere yönelik Halk Eğitim Merkezleri aracılığı ile sunulan kurs programlarından 206 kurs programı ilgili mevzuat hükümlerine göre gözden geçirilerek güncellenmekte ve onaya hazırlanmaktadır.

• MEB ile TÜBİTAK arasında yapılan "Eğitimde İşbirliği Protokolü" projesi kapsamında erken çocukluk- okul öncesi, eğitim uygulama merkezi ilkokul-ortaokul ve lise (1, 2, 3. Kademe) kademelerine yönelik otizm spektrum bozukluğuna sahip bireyleri de kapsayacak akademik ders programları hazırlanmış, 2018- 2019 eğitim öğretim yılında uygulamaya konmuştur.

• Otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin de devam ettiği Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezlerinde uygulanmak üzere hazırlanan 20 meslek alanına ait modül programları 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulamaya konmuştur.

• Orta-ağır zihinsel yetersizliği ve otizmi olan bireylere hizmet sunan Özel Eğitim Uygulama Merkezleri ve İş Uygulama Merkezlerine devam eden otizimli bireylerin, günlük yaşam ve toplumsal uyum, bağımsız yaşam becerilerini öğrenecekleri ve öğrendiklerini uygulama fırsatı sunulacak olan uygulama evlerini geliştirme ve standartlaştırma çalışması yapılmıştır. Bu kapsamda 2017'de 40, 2018 yılı içerisinde 45 özel eğitim uygulama evi tamamlanmıştır. 2019 yılı süresince tüm özel eğitim uygulama ve iş uygulama merkezlerine "Uygulama Evi" dersliği yapılacak, var olanlar ise yenilenecektir. Aynı zamanda söz konusu okullarda görev yapan öğretmenlere otizimli bireylere beceri öğretiminde kullanabilecek etkili öğretim yöntem ve teknikleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve yeterlilik kazandırılmasına ilişkin eğitimler verilecektir.

Öğretmen Eğitimi:

• RAM'larda görev yapan 250 rehberlik ve özel eğitim öğretmenine otizm spektrum bozukluğu alanında eğitim verilmiştir. Bu eğitime katılan öğretmenlerce buldukları illerde otizimli çocukların devam ettiği özel eğitim sınıflarında görev yapan ücretli ve kadrolu öğretmenler ile sınıflarında OSB kaynaştırma eğitimine alınmış öğrencisi bulunan sınıf ve branş öğretmenlerine ve RAM'larda görev yapan tüm öğretmenlere 81 ilde mahalli hizmetiçi eğitim faaliyetleri kapsamında eğitimler verilmiştir.

• Özel eğitim hizmetlerinin daha etkili ve verimli yürütülmesi amacıyla hizmetiçi eğitimler düzenlenmiş, bu kapsamda 81 ilden 693 formatör yetiştirilmiştir.

Mevzuat:

- Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde 1/9/2018 tarihinden itibaren biyometrik kimlik doğru- lama sistemi veya kameralı görüntüleme sistemine geçilmiştir. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden öğrencilerin velilerine SMS bildirim yapılmaktadır.
- Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin kayıt ve nakil kabul süreçlerinde veli talebi esas alınmaktadır.
- Tüm eğitim kademelerinde kaynaştırma kapsamında eğitim alan özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin başarı değerlendirilmesi BEP esas alınması yolu ile yapılmaktadır.
- Merkezi sistem sınavlarında özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yetersizlik türlerine uygun sınav tedbir hizmetleri sunulmaktadır.
- Ortaöğretim kurumlarının kontenjanlarına göre her bir şubede iki öğrenciyi geçmeyecek şekilde (+ 2 kontenjan) eğitime erişimleri sağlanmaktadır.
- Beceri/yetenek sınavıyla öğrenci alan okullara yerleştirilecek öğrenciler ilgili okul müdürlüklerince oluşturulan komisyon tarafından kendi aralarında beceri/yetenek sınavına alınmakta ve başarılı olanların kayıtları yapılmaktadır.
- Rehberlik ve Araştırma Merkezleri bünyesinde hizmet veren özel eğitim değerlendirme kurulu kararı doğrultusunda özel eğitime ihtiyacı olan ve kaynaştırma yoluyla eğitim alacak öğrenciler komisyon tarafından kendi aralarında beceri/yetenek sınavına alınmaktadır.

İzleme:

- E-İzleme modülü oluşturulma çalışmaları devam etmektedir.

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINCA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Özel Yetenek Sınavlarında Düzenlemeler:

- Çeşitli sanat ve spor dallarında yetenekli olan otizmli bireyler için son derece önemli olan özel yetenek sınavlarına ilişkin önemli düzenlemeler yapılmıştır. Engelli bireylerin kendi aralarında yapılacak ayrı bir yetenek sınav sonucuna göre değerlendirilmesine başlanmıştır.
- Sadece özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programlar için geçerli olmak üzere, kontenjanın %10'unun engelli öğrenciler için ayrılması sağlanmıştır.

Yükseköğretim Programlarında Düzenlemeler:

- Otizmli çocukların erken çocukluk dönemi eğitimcisi yetiştirilmesine yönelik önlisans, lisans, tezli/ tezsiz yüksek lisans ve doktora programları açılmasına ilişkin Ankara, Anadolu ve Necmettin Erbakan Üniversiteleri ile çalışma başlatılmış; Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde otizm spektrum bozukluğu yüksek lisans programı açılmıştır.

ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ UZM. DR. ORHAN KOÇ BAŞKANLIĞINDA “OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERE YÖNELİK ULUSAL EYLEM PLANI İZLEME VE DEĞERLENDİRME KURULU TOPLANTISI” ANKARA’DA YAPILDI

“Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı 2016/2019” kapsamında, 21 Kasım 2018’de Ankara 75. Yıl Huzurevi ve Yaşlı Bakım Merkezi’nde, Otizm Eylem Planı İzleme Değerlendirme Kurulu Toplantısı, ilgili kurumların genel müdür ve başkanları ile sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin geniş katılımlarıyla; Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ başkanlığında gerçekleştirildi.

Toplantıya Otizm Eylem Planının paydaş kurumlarından Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Ahmet Emre BİLGİLİ, Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Ruh Sağlığı Daire Başkanı Dr. Esra ALATAŞ, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Eğitim ve Öğretim Daire Başkanı Sibel İRKEY katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ: “Tüm engel gruplarında olduğu gibi otizmde de en önemli aşamanın erken tanı” olduğunu belirterek OSB’li her çocuğun birbirinden farklı özelliklere sahip olması nedeniyle uygun tedavi yaklaşımının seçilmesinde erken tanının önemine değindi. Otizmde erken tanı ve empatik duyarlılığın çok önemli olduğunu belirtti. “Otizmliler bireylerin özbakım yeteneğini kazanmaları için paydaş kurumlarla müşterek oluşturulan Eylem Planı, etkin şekilde ve koordinasyonla yürütülüyor” dedi.

Uzm. Dr. KOÇ, OSB olan bireylerin ve ailelerinin sosyal güvenlik sosyal yardım ve sosyal hizmetlerden etkin biçimde yararlanmalarını ve toplumsal yaşama katılmalarını sağladık. OSB konusunda farkındalık düzeyinin artırılması ile OSB olan bireylere yönelik sağlık eğitim ve destek hizmetlerinin sağlanması için kurumlar arası işbirliğini güçlendirdik. OSB olan istihdamlarının bireylerin sağlanması ve çalışma hayatı ile ilgili düzenlemeleri gerçekleştirdik.” dedi. KOÇ, “Engelsiz gündüzlü yaşam merkezlerinde otizmle ilgili özel merkezlerin açılması ve bunların yaygınlaştırılması bizim en önemli önceliklerimizden biri. Zaten orta vadeli planımızda sayısal değerlerle de vadettiğimiz ama henüz ciddi anlamda gerçekleştiremediğimiz hizmet. Yakın zaman içerisinde gündüzlü bakım merkezlerimizi artıracacağız.” dedi.

Otizm ile ilgili ihtisaslaşmış kurumsal bakım merkezlerinin sayısını ve kapasitelerini artırmak için çalıştıklarını anlatan KOÇ, erken tanının önemine değindi. Bu anlamda gelişmeler kaydedildiğini anlatan KOÇ, Eylem Planının 2019'da tamamlanacağını ancak bunu devam ettirmek istediklerini dile getirdi. Ailelerin hayatlarını otizmliler çocuklarına adadığını, annelere yönelik erken emeklilik hakkı tanındığını vurgulayan KOÇ; otizm tanısı alan çocukların korumalı iş yerlerinde istihdamını önceleyen mevzuatın bulunduğunu hatırlattı ve bunun yaygınlaştırılmasını hedeflediklerini, kendi işini kurabilecek durumdakilere de İŞKUR'un desteğinin olduğunu ifade etti.

Otizm Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı'nda söz alan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Ahmet Emre BİLGİLİ: "Otizmde farkındalığın sürekliliğinin olması lazım. Erken teşhis, erken yönlendirme ve kaynaştırma eğitimlerinin artması gerekiyor" dedi.

Toplantıda Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Ruh Sağlığı Daire Başkanı Dr. Esra ALATAŞ, OSB'li bireylere sunulan sağlık hizmetlerinin, Sağlık Bakanlığı tarafından yürütüldüğünü, bu kapsamda engelli bireylere sunulan haklardan yararlanmak açısından engelli sağlık kurulu raporu düzenlendiğini, engelli bireylere yönelik hakların kullanılmasında bu raporun resmi belge niteliği taşıdığını belirtti.

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı'nda, tespit edilen sorunların giderilmesine yönelik kararların acilen alınması, özet raporların ilgili kurumlar arasında paylaşılmasının önemine değinildi. Alt grupların hızlıca çalışarak faaliyet raporlarını tamamlaması, en kısa zamanda İzleme ve Değerlendirme Kurulu Toplantısı'nın yeniden yapılması kararlaştırıldı.

BAKAN SELÇUK OTİZMLİ MÜZİK DEHASI BUĞRA ÇANKIR'LA ABD'DEKİ PİYANO YARIŞMASI ÖNCESİNDE GÖRÜŞTÜ

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK, müzik dehası otizmlili Buğra ÇANKIR'ı Bakanlığımızda ağırladı.

Buğra ÇANKIR'ın; 2004'te literatürde "absolute pitch"; Türkçe'de "mutlak kulak" olarak adlandırılan ve milyonda bir sıklıkla rastlanılan, müzik dehalığı özelliğine sahip olduğu keşfedilmişti. Bir müzik aleti veya doğal her türlü sesi, kendi frekanslarında işiterek nota diline dökebilme yeteneği olan bu özelliğiyle; 2004'te California Üniversitesi'nin hazırladığı absolute pitch testini bu güne kadar dünya genelinde geçebilen 664 kişiden birisi oldu.

36 puan üzerinden 23.5 puanın üzeri mutlak kulak olarak kabul edilen testten hem piyano seslerinden, hem de natürel seslerden 36 üzerinden 36 tam puan almasıyla, dünyanın en iyi müziksel kulaklarından birisine sahip olduğu anlaşılmıştı. 2006 ve 2008 yıllarında Cambridge Üniversitesi Otizm Araştırma Merkezi yararına düzenlenen konsere davet edilen 12 otizmlili müzisyenden en küçüğü olarak İngiltere'de West Road Concert Hall ve The Savoy Theatre 'de sahneye çıktı.

Bakan SELÇUK, "Dünya çapında bir değerimizin ABD'de piyano yarışmasında ülkemizi temsil edecek olmasından gurur ve kendisiyle tanışmaktan mutluluk duydum. İnaniyorum ki Buğra; Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarında yüksek lisans eğitimini tamamlayarak bir ilki daha başaracaktır" dedi.

İSTANBUL OTİZM GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ, ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN KOÇ'U ZİYARET ETTİ

İstanbul Otizm Gönüllüleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sedef ERKEN ve Yönetim Kurulu Üyesi Sevgi ÇERÇİ, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Sayın Uzm. Dr. Orhan KOÇ tarafından kabul edildi.

Görüşmede, Dernek çalışmaları ile ilgili bilgi verilerek "Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı 2016/2019" kapsamında otizmlilere yönelik bakım hizmetleri, ağır düzeyde otizmliler için kritik müdahalenin önemi ve kritik müdahale yapılabilecek yeni bir mekanizmanın oluşturulabilmesine yönelik çalışmalarla ilgili değerlendirmeler yapıldı.

Ayrıca 2 Nisan 2019 Dünya Otizm Farkındalık Günü etkinlikleri kapsamında ilgili sivil toplum kuruluşlarının Bakanlığımız ile iş birliğinin önemine vurgu yapılarak görüş alışverişinde bulunuldu.

“KRİTİK OTİZM MÜDAHALE HİZMET MERKEZİ” KURULMASI İÇİN ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HAREKETE GEÇTİ

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nde düzenlenen “Otizmli Bireylere Yönelik Kritik Müdahale Merkezi” toplantısında; ağır otizmli bireylere yönelik akut dönemde multidisipliner bir ekip anlayışıyla müdahale yöntemlerinin uygulandığı “kritik müdahale merkezi” olarak isimlendirilebilecek bir yapıya ihtiyaç bulunduğu ve bunun için de ilgili kurumların koordineli çalışması değerlendirildi.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ; otizmli bireylere yönelik bakım hizmetleri, ağır düzeyde otizmli bireyler için kritik müdahalenin önemi ve kritik müdahale yapılabilecek yeni bir mekanizmanın oluşturulabilmesi açısından yapılabilecek çalışmalar kapsamında, Otizm Eylem Planı çerçevesinde pilot uygulama olması hedeflenen, ajite durumdaki ağır otizmlilerle ilgilenecek, geçici süre ile tıbbi müdahalenin ve bakımının yapılacağı, akabinde ailelere sunulacak sosyal hizmet tedbirlerinin belirleneceği “Kritik Otizm Müdahale Hizmet Merkezi” kurulmasının önemine değindi.

Toplantıda “Kritik Otizm Müdahale Hizmet Merkezi” kurulması sürecinde Merkeze; başvurunun nasıl yapılacağı, sağlık kurulu raporu ve ağır engelli olma durumu, merkeze kabul kriterleri, merkezlerde kimlerin görev alacağı, hangi hizmetlerin yürütüleceği, kurumlararası koordinasyonun nasıl sağlanacağı gibi hususlar ele alındı.

Toplantıya Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü/Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü/Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Anadolu Üniversitesi Engelliler Araştırma Enstitüsü'nden yetkililer ile bu alanda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri katıldı.

ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK GÜNDÜZLÜ BAKIM HİZMETLERİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI ÇALIŞTAYI YAPILDI

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 25-26 Mart 2019 tarihlerinde “Engelli Bireylere Yönelik Gündüzlü Bakım Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması Çalıştayı” düzenlendi.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ başkanlığında toplanan çalıştayın ilk gününde; engelli bireylerin ve ailelerinin desteklenmesinde büyük öneme sahip gündüzlü bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik mevcut gündüzlü bakım merkezlerimizin hizmetleri, gündüzlü bakım hizmetlerinin kalite standartlarının belirlenmesi, hizmetin yaygınlaştırılmasında ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği gibi konular tartışıldı.

Çalıştayın ikinci gününde oluşturulan çalışma grupları ile gündüzlü bakım merkezlerinin hizmet sunumunda kalite ve standartlar ile mevzuat düzenlemeleri ve ihtiyaç programının belirlenmesi konuları ele alındı.

Çalıştaya Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı birimlerinden yetkililer, yatılı ve gündüzlü engelli bakım kuruluşlarından uzmanlar ile Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ve Dünya Sağlık Örgütü Türkiye Ofisi yöneticileri katkı ve katılım sağladı.

T.C. AİLE, ÇALIŞMA VE
SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI

Otizmin Farkındayız Çözümde Bir Aradayız

2 NİSAN
DÜNYA OTİZM FARKINDALIK GÜNÜ

www.ailevecalisma.gov.tr

ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AFYONKARAHİSAR PROGRAMI

Afyonkarahisar Engelsiz Yaşam Merkezi 7-18 Yaş Otizm Gündüzlü Bakım Birimi 3 Nisan 2019'da Hizmete Açıldı

Afyonkarahisar Engelsiz Yaşam Merkezi 7-18 Yaş Otizm Gündüzlü Bakım Biriminin açılış programına Afyon Valisi Mustafa TUTULMAZ, Afyonkarahisar Belediye Başkanı Mehmet ZEYBEK, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Uzm. Dr. Orhan KOÇ, Genel Müdür Yardımcıları Faik YILDIRIM ve Onal İNALTEKİN ile AÇSH İl Müdürü Zekai İNAN, diğer kurumların il müdürleri, engelli çocuk- lar ve aileleri katıldı.

Programda konuşan Genel Müdür Uzm. Dr. Orhan KOÇ, ülkemizde son yıllarda ivme kazanan yeni engelliler politikasının sonucu olarak, 2002 yılından bu yana Bakanlığımızca engelli bireylerin yaşam kalitesi- nin artırılması ve sorunlarının çözümüne yönelik çalışmaları kararlılıkla sürdürdüklerini belirtti.

Gerek mevzuat alanında gerekse uygulamada yapılan köklü değişikliklerle, engellilerin hayatın her alanına etkin katılımını kolaylaştırmak üzere; özel eğitim, istihdam, sosyal yardım, sosyal hayata katılım, ba- kim hizmetleri ve aile destek hizmetlerinin geliştirildiğini ve çeşitlendirildiğini ifade eden Uzm. Dr. KOÇ; en- gelli bireylere yönelik hak temelli hizmetlerin geliştirilmesi ile birlikte bazı engel gruplarına yönelik olarak özel çalışmaların yapılması gerekliliğinin ortaya çıktığını söyledi.

Otizmlı bireye sahip ailelerin kendilerine vakit ayırabilmesi ve aynı zamanda otizmlı bireylerin bağımsız yaşam becerisine destek sağlamak için otizmlı bireylerin yararlanacağı yeni bir engelsiz gündüzlü yaşam merkezinin açılışının Afyon'da yapılıyor olmasının önemli olduğuna değinen Koç; bu merkezlerin bu yıl içerisinde 30 büyükşehire yaygınlaştırılmasının planlandığını söyledi.

Uzm. Dr. Orhan KOÇ otizmlı müzik dehası Buğra ÇANKIR'ın konserine katıldı

Uzm. Dr. Orhan KOÇ ve beraberindeki heyetin bir sonraki durağı 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü kapsamında düzenlenen müzik konseri oldu. 27 Kasım 2018'de Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt SELÇUK'un Bakanlıkta kabul ettiği otizmlı müzik dehası, Afyon Kocatepe Üniversitesi Konservatuvar öğrencisi Buğra ÇANKIR'ın konserine katılım sağlandı. Konser sonrasında Genel Müdür Uzm. Dr. Orhan KOÇ, otizmlı müzik dehası Buğra ÇANKIR'a başarılarından dolayı plaket verdi.

AİLE ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRLÜKLERİNİN 2 NİSAN DÜNYA OTİZM FARKINDALIK GÜNÜ KAPSAMINDA 2019 YILI ETKİNLİKLERİ

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü koordinasyonunda “2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü” kapsamında 81 ilde çeşitli açık hava ve/veya salon etkinlikleri düzenlenmiştir. Bu etkinliklere milletvekilleri, vali ve vali yardımcılar, belediye başkanları, il müdürleri, otizmlilere sahip aileler, otizmliler, il müdürlüğümüz çalışanları ile diğer sorumlu ve ilgili kamu kurum çalışanları katılım sağlamıştır.

- Törenler mülki amirlerin, kamu kurumu temsilcilerinin, otizm veya engelliler alanında çalışan sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla Valiliklerde Hükümet Konağına çelenk koyma törenleri ile başlamıştır.

- Farkındalık gününe özel Bakanlığımız tarafından tasarımı gerçekleştirilen “2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü”, “Otizmin Farkındayız Çözümde Biraradayız”, “Fark Et Kabul Et Bizimle Yürü” sloganlarının yer aldığı görsel materyaller (afişler, pankartlar) bilbordlara, kamu binalarına, tren garı, otobüs terminali, otobüs ve tramvaylara asılmış; Amerikan servisleri ise çeşitli restaurant, lokanta ve kafelere dağıtılmıştır.

- Kent merkezlerindeki dev ekranlarda OSB ile ilgili hazırlanan görseller yayınlanmıştır. Konser alanlarında, AVM’lerde, led ekranlarda otizm konulu kısa filmlere, sloganlara yer verilmiş ve video gösterileri yapılmıştır.

- 81 ilimizde kamu binaları başta olmak üzere tarihi binalar (Valilik, il müdürlüklerimiz, sosyal hizmet merkezleri, belediye hizmet binaları, il sağlık müdürlükleri, il milli eğitim müdürlükleri v.b.) mavi ışıkla aydınlatılmıştır.

- İllerimizde kamu ve sivil toplum kuruluşları işbirliğinde halkın katılımıyla şehir merkezlerinde farkındalık yürüyüşleri düzenlenmiş, yürüyüşün ardından basın açıklaması yapılmış ve mavi balonlar gökyüzüne bırakılmıştır.

- İllerde, otizm STK’ları ve/veya kamu kurum temsilcileri tarafından vali, kaymakam ve belediye başkanları makamlarında ziyaret edilmiştir.

- İl müdürlüğünde görevli meslek elemanlarımız tarafından diğer kurumların il müdürleri makamlarında ziyaret edilerek otizmin sembolü olan mavi kurdela hediye edilmiş, günün önemi hakkında bilgiler verilmiştir.

- İl Müdürlüğü personelimiz tarafından kreş gündüz bakımevleri ve okullar ziyaret edilmiş; çocuklara otizm konusunda bilgiler verilmiştir.

- Kent meydanlarında otizm stantları açılmış, stantlarda görevliler tarafından otizm konusunda bilgiler verilerek el broşürleri dağıtılmıştır.

- Otizmliler ve ailelerinin katılımıyla illerde tarihi ve kültürel yerlere gezi düzenlenmiştir.

- Otizm sloganlarının yer aldığı giydirilmiş açık otobüslerle şehir turu yapılmıştır.

- Yerel TV ve basında “2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü” ve otizm konusunda haberler yapılmış, radyo ve TV programlarına il müdürlüğü personelimiz konuşmacı olarak katılım sağlamıştır.

- İl müdürlüklerimiz koordinasyonunda otizm konulu seminer, toplantı, panel ve konferanslar düzenlenmiş; akademisyenler ve il müdürlüğü personelimiz konuşmacı olarak görev yapmıştır.
- İl müdürlüğünde görevli meslek elemanlarınca bazı okullar, kreş ve gündüz bakımevleri ziyaret edilerek otizm konusunda bilgilendirme yapılmıştır.
- Mülki amirler ve STK'lar, otizmlilerle birlikte ağaç dikme etkinliğine katılmış, piknikler düzenlenmiş, yüz boyama etkinliği yapılmıştır.
- Otizmlilerle birlikte mehter takımı, halk oyunları, dans, tiyatro gösterileri, piyano ve bağlama dinletisi halka açık alanlarda ve kapalı salon organizasyonu şeklinde yapılmış, geniş katılım sağlanmıştır.
- Otizmlilerle ve ailelerinin davet edildiği etkinlikte "Eskişehir Polifonik Korosu" tarafından konser verilmiştir.
- Evde bakım desteği alan otizmlilerle sahip aileler evlerinde ziyaret edilerek aile görüşmeleri yapılmıştır.
- Otizmlilerle sahip ailelerin deneyimleri ve öykülerinin paylaşıldığı toplantılar yapılmıştır.
- Otizmlilerle yönelik sportif etkinlikler (at binme, bisiklet sürme, masa tenisi oynama, futbol, basketbol v.b) düzenlenmiş, katılım sağlayan çocuklara madalyalar dağıtılmıştır.
- İzmirli yerel sanatçıların ve İzmir Nene Hatun Endüstri Meslek Lisesi Ritim Grubu'nun katıldığı eğlence programı düzenlenmiştir.
- Gönüllüler ve Karabükli üniversite öğrencileri, otizmlilerle çeşitli etkinliklerde biraraya gelmiş ve parmak boyası el baskısı etkinliği yapılmıştır.
- İllerde etkinliğe katılanlara farkındalık temalı tişört, şapka, atkı, balon v.b dağıtılmış, otizmlilerle çocuklara oyuncak hediye edilmiştir.
- AVM çocuk oyun alanı, eğlence merkezleri ve açık hava çocuk parklarına otizmlilerle çocukların götürülerek eğlenmeleri sağlanmıştır.
- Otizmlilerle çocuklar ve aileleri restaurantlarda götürülerek yemek ikramında bulunulmuştur.
- Çeşitli sportif faaliyetlerde ve müsabakalarda farkındalık pankartları açılması sağlanmıştır.
- El sanatları, el işleri ve resim sergileri açılmıştır.
- Palyaçolu, müzikli eğlenceler düzenlenmiştir.
- Milli Eğitim Bakanlığı özel eğitim uygulama okulları tarafından halka açık farkındalık günü etkinlikleri düzenlenmiş; il müdürlüğümüz katkı ve katılım sağlamıştır.
- Antalya'da deniz altında dalgıçlar tarafından, gökyüzünde ise paraşütle atlama yapılarak farkındalık pankartı açılmıştır.

- Sivas'ta yaşıyan otizimli Hasan Berkay ÖZKARA'nın "Bakış Açısı" konulu resim sergisi açılışı, Sivas Valisi Salih AYHAN ve Sivas milletvekili Semiha EKİNCİ katılımıyla yapılmıştır.
- Trabzonspor Futbol Kulübü ile Mehmet Ali Yılmaz Spor Tesislerinde otizimli çocukların biraraya geldiği "Bugün Sadece Maviyiz" etkinliği düzenlenmiş, antrenör Ünal KARAMAN'a çiçek verilmiştir.
- Yalova "Sen de Geleceğe Bir Fidan Dik" sloganıyla huzurevinde yaşıyan yaşlılarımızla otizimli çocukların birlikte ağaç dikimi gerçekleştirilmiştir.
- Konya ilinde faaliyet gösteren ve otizimli bireylere gündüzlü hizmet veren SOBE Vakfı (Selçuklu Otizimli Bireyler Eğitim vakfı) ziyaret edilmiştir.
- Otizmle ilgili dilek defteri oluşturulmuş, etkinliğe katılanlar deftere temennilerini yazmıştır.
- İllerimizde bulunan binalar ve kamu kurumları Nisan ayı boyunca mavi ışık ile aydınlatılmaya devam etmiştir.

İLLERDEN GÖRÜNTÜLE R

ADANA

Açık otobüsle şehir turu farkındalık etkinliği yapıldı

ADIYAMAN

İl protokolü otizm için yürüdü

AFYONKARAHİSAR

Genel Müdürümüz Sn. Uzm. Dr. Orhan KOÇ, otizmli bireylere yönelik Afyonkarahisar gündüzlü bakım merkezimizin açılışını yaptı

Genel Müdürümüz Sn. Uzm. Dr. Orhan KOÇ, kon- ser sonrası otizmli piyanist Buğra ÇANKİR'a plaket verdi

Afyonkarahisar'da farkındalık yürüyüşü yapıldı

AĞRI

Farkındalık yürüyüşü etkinliği yapıldı

Otizm gönüllüleri el verdi

ANKARA

İl Müdürlüğü binamız mavi ışıklandırıldı

Saray Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde 2 Nisan farkındalık etkinlikleri yapıldı

Otizme dikkat çekmek için spor müsabakaları yapıldı

Otizimli çocukların ve ailelerinin katılımıyla eski TBMM binası, müze gezisi gerçekleştirildi

ANTALYA

Bisiklet turu ve mavi balon etkinlikleri ile farkındalık sağlandı

Dalgıçlar tarafından deniz altında pankart açılarak paraşütle atlama etkinliği yapıldı

ARDAHAN

Mavi balonlar umut için gökyüzüne bırakıldı

Farkındalık yürüyüşü yapıldı

ARTVİN

İl Müdürlüğü binamız mavi ışıkla aydınlatıldı

AYDIN

Mavi balonlar gökyüzüne bırakıldı

BALIKESİ

İl protokolü otizm için yürüdü

Şenlik düzenlendi

BATMAN

İl Müdürlüğü binamız mavi ışıkla aydınlatıldı

Batman otizm için yürüdü

Gökyüzüne mavi balonlar bırakıldı

Eller maviye boyandı

BİNGÖL

Çapakçur Köprüsü mavi ışıkla aydınlatıldı

İl protokolü otizm için yürüdü

BİLECİK

Otizm bilgilendirme toplantısı yapıldı

BİTLİS

İl protokolü otizm yürüyüşünde

BOLU

Valilik binası mavi ışıklandırıldı

İl protokolü ve Bolu halkı otizm için yürüdü ve gökyüzüne mavi balonlar bırakıldı

BURS

İl Müdürlüğü binamız maviye büründü

İl protokolü otizm için yürüdü

ÇANAKKALE

Truva Atı maviye büründü

Çanakkale Kaleleri mavi ışıkla aydınlatıldı

ÇANKIRI

Çankırı Müzesi maviye büründü

Çankırı halkı otizm farkındalığı için yürüdü

ÇORUM

Çorum halkı otizme dikkat çekti

Valilik Binası ve Saat Kulesi mavi ışıklandırıldı

Otizm farkındalığı adına sergi ve etkinlikler tertip edildi

DENİZLİ

İl Müdürlüğü binamız mavi ışklandırıldı

Farkındalık yürüyüşü ve halkoyunları gösterilerinin ardından Denizli protokolü çocuklarla birlikte ağaç dikme etkinliğine katıldı

DİYARBAKIR

Otizmli çocuklar ve aileleri Sn. Vali Hasan Basri GÜZELOĞLU'nu makamında ziyaret etti

İl Müdürlüğü binamızda mavi ışıklandırma yapıldı

AVM'lerde bilgilendirme stantları kuruldu

Ulusal ve yerel basında bilgilendirme yayınları yapıldı

EDİRNE

Üç Şerefeli Cami mavi ışıklandırıldı

İl protokolünün katılımıyla yürüyüş ve el sanatları etkinlikleri yapıldı

ERZİNCAN

İl Müdürlüğü binamız mavi ışıklandırıldı

İl protokolünün katılımıyla yürüyüş yapıldı, mavi balonlar gökyüzüne bırakıldı

ESKİŐEHİ

Eskişehir polifonik korusu konseri ile otizme dikkat çekildi

İlde farkındalık yürüyüşü yapıldı ve İl Müdürlüğümüzde bilgilendirme standı açıldı

GİRESUN

Radyoda bilgilendirme yayınları yapıldı

İl protokolünün katılımıyla çocuklara yönelik eğlence etkinlikleri yapıldı

GÜMÜŐHANE

Cumhuriyet Caddesi mavi ışıkla aydınlatıldı

Otizimli bireye sahip aileler, otizme dikkat çekti

İĞDIR

İl Müdürlüğümüzce farkındalık yürüyüşü etkinlikleri yapıldı

ISPARTA

Keçiborlu Kaymakamlığı mavi renge büründü

Şarkikaraağaç Sosyal Hizmet Merkezi ASDEP personeli kamu kurumlarına otizmi tanıtarak okullarda otizm farkındalık etkinlikleri gerçekleştirdi

İZMİR

Ayşe Sevinç Solmaz Engelli Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde kalan engelli çocuklarımız Bornova Çocuk Destek Merkezini ziyaret ederek ağaç dikme etkinliği gerçekleştirdi

Konak Meydanı'nda farkındalık yürüyüşü yapıldı

KARABÜ

Hasan Doğan Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu öğrencileri ile Mehmet Mescier İş Uygulama Okulu öğrencilerinin katılımıyla karma resim sergisi açılışı yapıldı

Karabük Üniversitesi kampüsünde farkındalık yürüyüşü gerçekleştirildi

KASTAMONU

İl protokolü öncülüğünde STK ve halkın katılımıyla farkındalık yürüyüşü yapıldı

KIRKLARELİ

Kırklareli Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezi mavi ışıklandırıldı

Dingillioğlu Parkı'ndan Festival alanına kadar yürüyüş yapılarak festival alanında stantlar kuruldu

KOCAELİ

"Mavi Giy Kocaeli" sloganıyla Protokolün ve Büyükşehir Belediyesi bando takımının katılımıyla kent meydanında farkındalık yürüyüşü yapıldı

KONYA

İl merkezinde protokolün katılımıyla farkındalık yürüyüşü ve mavi balon etkinliği yapıldı

KÜTAHYA

İlin simgesi "Vazo" ve Laleli Cami mavi ışıklandırıldı

Sn. Vali Ömer TORAMAN ve diğer il protokolünün katılımıyla farkındalık yürüyüşü yapılarak el boyama etkinliği gerçekleştirildi

MANİSA

Farkındalık sergisi düzenlenerek el ürünleri sergilendi

KAHRAMANMARAŞ

12 Şubat İlçesinde bulunan üstgeçit mavi ışıkla aydınlatıldı

NEVŞEHİR

Farkındalık yürüyüşü yapıldı

Valilik binası mavi ışıklandırıldı

ORDU

Kent meydanında ve Fatsa İlçesinde farkındalık yürüyüşü yapıldı

OSMANİYE

İl Müdürlüğü binamız mavi ışıklandırıldı

İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve İl Müdürlüğümüz iş birliğinde özel eğitim uygulama okulunda program düzenlendi

RİZ

İl Müdürlüğü binamız maviye büründü

İl Müdürlüğümüz yöneticileri, personeli ve ilkokul öğrencileri ile mavi balon etkinliği düzenlendi

SAKARYA

Mavi ışıklandırma yapıldı

Farkındalık yürüyüşü yapılarak mavi balonlar gökyüzüne bırakıldı

SAMSUN

İl Müdürlüğü binamız maviye büründü

İl Protokolü öncülüğünde farkındalık yürüyüşü gerçekleştirildi

SİVA

İl Müdürlüğü binamız mavi ışıklandırıldı

İl Müdürlüğümüz ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü iş birliğinde özel eğitim uygulama okulunda tiyatro gösterisi düzenlendi

Sn. Vali Salih AYHAN ve Sivas Milletvekili Se-miha EKİNCİ'nin katılımıyla Sivas'ta yaşayan otizmli Hasan Berkay ÖZKARA'nın "Bakış Açısı" konulu resim sergisi'nin açılışı yapıldı.

TEKİRDAĞ

Spor müsabakaları ile farkındalık sağlandı

TRABZON

Varlıbaş AVM ve Köşk Huzurevi mavi ışıklandırıldı

Trabzonspor Futbol Kulübü ile Mehmet Ali Yılmaz Spor Tesislerinde otizmlı çocukların biraraya geldiği "Bugün Sadece Maviyiz" etkinliği düzenlendi

Kamu kurumları temsilcileri, STK'lar ve halkın katılımıyla farkındalık yürüyüşü düzenlendi

UŞA

Sn. Vali Funda KOCABIYIK, İl Müdürlükleri yöneticileri ve çocuklar eşliğinde gökyüzüne mavi balonlar bırakıldı. "Otizme mavi ışık yak" temalı stant ziyaret edildi

Sn. Vali Funda KOCABIYIK, İl Müdürlükleri yöneticileri ve Uşak Üniversitesi'nin destekleri ile Vala Gedik Özel Eğitim Meslek Okulu'nda düzenlenen program kapsamında dans gösterisi, koro dinletisi ve sergi ziyareti yapıldı

YALOVA

İl Müdürlüğü binamız maviye büründü

Kurum müdürlülerinin katılımıyla Cumhuriyet Meydanında farkındalık yürüyüşü yapıldı, gökyüzüne mavi balonlar bırakıldı

ZONGULDAK

Farkındalık yürüyüşü gerçekleştirildi

Zonguldak Karaelmas Stadyumunda oynanan Kömürspor-Sivas Belediyespor müsabakasında futbolcular otizmli bireylerle birlikte otizm farkındalık pankartı ile sahaya çıktı

Otizmli bireyler ve aileleri Sn. Vali Erdoğan BEKTAŞ'ı makamında ziyaret etti

Devrek Engelsiz Yaşam Bakım Rehabilitasyon ve Aile Danışma Müdürlüğü ev sahipliğinde Devrek Kaymakamı V. Serkan KEÇELİ'nin katılımıyla otizmli bireyler ve aileleriyle fidan dikme etkinliği yapıldı

SAĞLIK BAKANLIĞININ OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU TÜRKİYE GENELİ NİSAN AYI FARKINDALIK FAALİYETLERİ

2 Nisan, Birleşmiş Milletler tarafından otizm konusunda farkındalık yaratmak ve otizm ile ilgili sorunlara çözüm bulmak amacıyla “Dünya Otizm Farkındalık Günü” olarak ilan edilmiştir. 2 Nisan’da başlayan “Otizm Farkındalık Ayı” çerçevesinde dünyada otizmle ilgili araştırmaların teşvik edilmesi, bu konudaki farkındalığın artırılması ile erken teşhis ve tedavinin yaygınlaştırılması hedeflenmiştir.

2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü münasebetiyle yurt genelinde Sağlık Bakanlığı taşra teşkilatının her bir kademesinde, bu yıl da Nisan ayı boyunca otizmin farkındalığını artırmaya yönelik çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir.

Hastanelerde, üniversite kampüslerinde, şehir merkezlerinin uğrak noktalarında bilgilendirme stantları, diğer kamu kurum ve kuruluşların işbirliği ile geniş katılımlı yürüyüşler, sergiler, konserler, okul/aile ziyaretleri, radyo/tv aracılığıyla kamuoyunu bilgilendirmeye yönelik programlar, kamu spotları gibi çeşitli farkındalık faaliyetlerinin yanı sıra sağlık personelinin, öğretmenlerin ve anne-babaların farkındalık düzeylerinin artırılmasına yönelik eğitimler yapılmıştır.

Rize İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığına bağlı Ruh Sağlığı Birimi koordinasyonunda Çaykur Rizespor-Beşiktaş futbol takımları arasında oynanan futbol müsabakasına otizimli çocuklar eşliğinde toplum bilincini artırıcı “Otizmi Erken Tanı, Fark Et; Eğitim ve Sevgiyle Destek ol” yazılı pankartlar ile çıktılar.

Amasya İl Sağlık Müdürlüğü Farkındalık Yürüyüşü

*Amasya Valiliği önderliğinde kamu kurumlarının iş birliği ile gerçekleştirilen farkındalık etkinliği
Lokman Hekim İşitme Engelliler Okulu*

Bayburt İl Sağlık Müdürlüğü Otizm bilgilendirme standı

*Bayburt İl Sağlık Müdürlüğü
İl Müdürü ve personeli ile aile ziyaretleri*

*Bayburt Devlet Hastanesi Çocuk Hastalıkları Polikliniğine başvuran ve servislerde yatarak
teda- vi alan çocukların ailelerine yönelik bilgilendirme*

*Bolu İl Sağlık Müdürlüğü
1. Ailelere Yönelik Otizm Farkındalık Semineri
2. Sağlık Personeline Yönelik Otizm Farkındalık Eğitimi*

*Karaman İl Sağlık Müdürlüğü
Okul ziyaretlerinde çocuklarla yapılan etkinlikler*

*Karaman İl Sağlık Müdürlüğü
Sağlık personelimiz tarafından halka yönelik bilgilendirme*

*Karaman İl Sağlık Müdürlüğü
Açık ve kapalı oyun alanlarında çocuklar ve aileleriyle etkinlikler*

*Uşak İl Sağlık Müdürlüğü
1- Farkındalık Yürüyüşü
2- İl Sağlık Müdürü tarafından aile ziyareti*

*Düzce İl Sağlık Müdürlüğü
Sağlık personelimiz tarafından liseli öğrencilere yönelik Otizm farkındalık semineri*

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞININ OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU NİSAN AYI FARKINDALIK FAALİYETLERİ

2019 Nisan Otizm Farkındalık Ayı kapsamında 81 ilde aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

- Otizmi olan bireylerin aileleri ile birlikte tüm ailelere yönelik seminerler düzenlenmiştir.

• Sınıfında otizmi olan öğrencileri bulunan sınıf/şube öğretmenlerine yönelik ziyaret ve bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

• Okulunda otizmi olan öğrencileri bulunan okul yöneticileri, yapılan çalışmalar, yasal haklar, eğitim fırsatları ve kapsayıcı eğitim konusunda bilgilendirilmiştir.

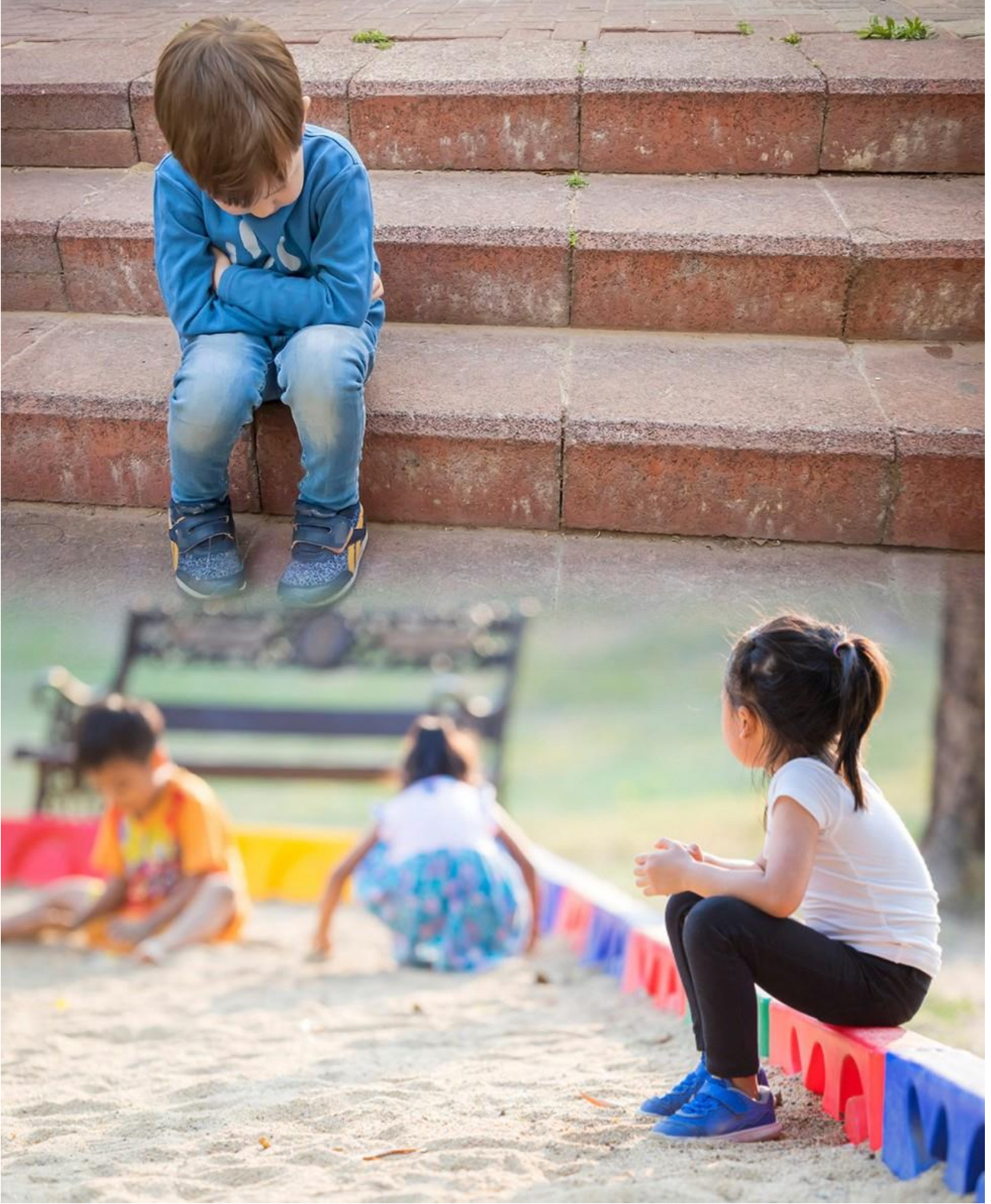

• Diğer kurum ve kuruluşların iş birliğinde 2 Nisan Otizm Dünya Farkındalık Günü çeşitli etkinliklerle kutlanmıştır.

- Bilgilendirici afiş ve broşürler hazırlanmıştır.

• Farkındalık kapsamında okullarımızca ayraç vb. hediyeler dağıtılmıştır.

www.ailevecalisma.gov.tr